

Deklinace neuter

a) substantivní deklinace

1. vzor tvrdý: *město*

Lsg. **-ě(e), -u, -ě(e)/-u:**

- **koncovka -ě(-e)** je vývojově starší, spojena s konsonantickými alternacemi (starší slov. zásoba: v *hnízdě*, sufix *-dlo*: o *sedadle*)

- **koncovka -u** většinou u slov se sufixy *-stvo, -ko, -čko, -ivo* (*panstvu, jablku, městečku, barvivu*) + slova neutvořená, slova přejatá (v *šeru, o procentu*)

dubletu -ě(e)/-u má přesně nevymezená skupina slov, např. o *mléku* / v *mléku*, o *jaru* / na *jaře*

Lpl. **-ech, -ách, -ích/-ách:**

- **koncovka -ech**: *divadlech, těstech, pásmech ...*

- **koncovka -ách**: u zdobnělin: o *kolečkách* a u zakončení na veláru před koncovkou *-o* (*po tangách, po suchách*)

- dubleta **-ích/-ách**: u sufixu *-sko, -isko* (*střediscích/střediskách*)

2. vzor měkký: *moře*

Gpl. **-í, -Ø, -í/-Ø**

- **koncovku -í** má většina jmen vz. *moře*

- **koncovka nulová** je u jmen se sufixem *-iště* (*sídlíšť, kromě hřišť/hřišťi*)

3. vzor *stavení*

velká homonymie tvarů

4. vzor *kuře*

smíšený – část tvarů jako typ měkký, část jako typ tvrdý

názvy mláďat, nedospělých částí rostlin a některá další (*štěně, poupě, koště*)

Pozor!

oči, uši, kolena, ramena - v plurálové deklinaci v některých pádech **duálové** tvary, jde-li o **názvy částí těla**

zastarale *rámě* (vz. *kuře*)

léto – v pl. zkrácené tvary ve významu „roky“ (*mnoho let*), nezkrácené tvary ve významu roční období (*léta, létům*)

nebesa (vz. *město*), ale *na nebesích*

století – v pl. *století/staletí*

dítě – v sg. rod střední (vz. *kuře*), v pl. rod ženský (vz. *kost*)

hrabě, kníže – v sg. maskulinum živ., v pl. neutrum (vz. *kuře*)

b) adjektivní deklinace

typ **mladý**: *vstupné, nájemné, školné, Jílové*

typ **měkký**: *telecí, hovězí, Strašecí*